

Posudek rigorózní práce

Rigorózantka: Mgr. Barbora Podolová

Název práce: Politické procesy 50. let v Československu se zaměřením na Plzeňsko

Konzultant: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Tato rigorózní práce se zařadila mezi celkem početnou skupinu kvalifikačních prací, které jsou na Katedře právních dějin věnovány analýze konkrétního období československých dějin, zde v tomto případě jde o padesátá léta 20. století, kdy zvolené téma se těší v posledních letech zvýšenému zájmu historiků i široké veřejnosti. Toto se projevuje v počtu prací, které se nějakým způsobem vymezenému tématu dotýkají i nových informací o jednotlivých případech.

Autorka se zhostila svého úkolu velmi dobře, pojala svůj výzkum sice více popisným způsobem, ale využila i archivních pramenů, byla schopna provést rozbor dané tematiky, zhodnotit přínos dopadu politických procesů nejenom pro dobu minulou, ale i současnou, kdy ke svému bádání využila co nejširší záběr monografií i dílčích zpracování, a to i s regionálním zaměřením, zde se jedná o oblast Plzeňska. Pro zpracování této práce autorka zvolila historickoprávní a srovnávací metodu, kdy v práci provádí poměrně obsáhlou analýzu základní právní úpravy i s popisem metod, jakými byly politické procesy inscenovány. Rigorózní práce je zpracována velmi systematicky, přehledně, i když se autorka mohla také zaměřit na více vlastních postřehů, komentářů a závěrů, a to v průběhu celé práce. Ještě snad více bych ocenila snahu o větší využití dokumentů, které byly vydávány Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR, než jen se soustředit na 1 zdroj tohoto úřadu.

Rigorózní práce je kromě úvodu, kde autorka seznamuje čtenáře se svým záměrem (úvod chybí v obsahu práce) a závěru, rozdělena do šesti poměrně rozsáhlých kapitol, zejména se to týká kapitoly třetí a čtvrté. Časově je práce dovedena do roku 1953, připouští však, že tento jev existoval i nadále, ale dále se autorka tomuto tématu příliš nevěnuje. U některých uvedených případů si všímá ale také druhé části života odsouzených, tj. situaci odsouzených po pravomocném rozsudku.

Je možná na škodu tak zajímavé rigorózní práce, že autorka ponechává stranou i snahy o informační rozkrytí politických procesů, které započalo již v roce 1956, kdy začaly postupně působit komise KSČ, např. Baráková, Kolderova, tzv. barnabitská komise, Pillerova, i když o té se autorka nepatrně zmiňuje v kapitole č. 6, nehledě ani na to, že přes neexistenci právní úpravy, podávali odsouzení stížnosti pro porušení zákona prostřednictvím mimořádných opravných prostředků.

V rámci společenské diskuse začala od roku 1963 probíhat i otázka možných rehabilitací. Za větší zmínku, než jak je uvedeno v kapitole č. 6 předložené práce, by jistě stála i hlubší analýza zákona č. 82/1968 Sb. o soudní rehabilitaci, který byl zákonem č. 70/1970 Sb. zneutralizován a zrušen zákonem č. 119/1990 Sb. Mohla zde být i zachycena např. skutečnost, že v první polovině šedesátých let 20. století podmíněně propuštění z procesu s dr. Horákovou, tj. Hejda, Nestával, Přeučil, Kleinerová se obrátili na Generální prokuraturu ČSSR, a tato jejich případ znovu otevřela a vyšetřovala až do roku 1975, kdy řízení o došetření této trestní věci bylo odloženo, a to v rozporu se zákonem, na neurčito nebo např. proces rehabilitace generála Píky, na které začal pracovat jeho advokát dr. R. Váhala a v souvislosti s tím i na revizi procesu a usiloval o posmrtnou rehabilitaci generála Píky, která byla umožněna až v roce 1968, kdy byl rozsudek zrušen. Na rehabilitaci H. Píky se angažoval i syn jeho druhého advokáta dr. Miloš Čeřovský, který byl v období tzv. Pražského jara let 1968–1969 generálním prokurátorem.

Předložená rigorózní práce podává velmi dobrý přehled o politických procesech, které proběhly v 50. letech 20. století v Československu, věnuje se i regionálním dějinám v rámci zvoleného tématu, což práci dodává zvýšené zajímavosti. Po formální stránce je nutno konstatovat, že autorka dodržela normu předepsanou pro psaní kvalifikačních prací, čerpala z dostupných pramenů a literatury, zde je nutno podotknout, že postrádám cizojazyčnou literaturu. Autorka uvedla poznámky pod čarou, práce je psaná přehlednou formou. Práce obsahuje anglické resumé. Předložená rigorózní práce prošla kontrolním systémem Theses s výsledkem shody 1%.

Na základě výše uvedeného **doporučuji** rigorózní práci Mgr. Barbory Podolové k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Otázka rehabilitací obětí politických procesů
2. Barnabitská komise

V Plzni 3.5.2024

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.